

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za
krivično gonjenje lica
odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-03-67-R77.3-A
Datum: 28. novembar 2012.
Original: engleski

PRED ŽALBENIM VEĆEM

U sastavu: sudija Arlette Ramaroson, predsedavajuća
sudija Mehmet Güney
sudija Fausto Pocar
sudija Liu Daqun
sudija Andrézia Vaz

Sekretar: g. John Hocking

Presuda od: 28. novembra 2012.

TUŽILAC

protiv

VOJISLAVA ŠEŠELJA

JAVNO

PRESUDA

Amicus curiae tužilac:

g. Bruce MacFarlane

g. Vojislav Šešelj, optuženi koji postupa pro se

SADRŽAJ

I. UVOD	1
A. ISTORIJA POSTUPKA	1
II. STANDARD PREISPITIVANJA PO ŽALBI NA KAZNU	5
III. ŽALBA AMICUS TUŽIOCA.....	5
A. PRVI I DRUGI OSNOV	6
B. TREĆI OSNOV	8
C. ČETVRTI OSNOV.....	8
IV. DISPOZITIV	10
V. DELIMIČNO SUPROTNO MIŠLJENJE SUDIJE POCARA.....	12

I. UVOD

1. Žalbeno veće Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Žalbeno veće, odnosno Međunarodni sud) rešava po žalbi *amicus curiae* tužioca (dalje u tekstu: *amicus* tužilac)¹ na Presudu koju je Pretresno veće II Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda) donelo 31. oktobra 2011. godine u predmetu *Tužilac protiv Vojislava Šešelja* (dalje u tekstu: Prvostepena presuda za nepoštovanje suda).²

A. Istorijat postupka

2. Protiv Vojislava Šešelja (dalje u tekstu: Šešelj) se pred Pretresnim većem III Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pretresno veće u predmetu *Šešelj*) trenutno vodi sudski postupak po devet tačaka za zločine protiv čovečnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja.³

3. Dana 26. januara 2009. godine tužilaštvo je podnelo poverljivi i *ex parte* podnesak u kojem je iznelo tvrdnju da je Šešelj svesno prekršio naloge Pretresnog veća u predmetu *Šešelj* time što je u tri knjige čiji je on autor obelodanio poverljive informacije na osnovu kojih se može ustanoviti identitet 13 zaštićenih svedoka (dalje u tekstu: Podnesak od 26. januara 2009. godine).⁴ Konkretno, tužilaštvo tvrdi da je Šešelj svesno prekršio odluke Pretresnog veća u predmetu *Šešelj*, između ostalog, time što je informacije na osnovu kojih se mogu identifikovati zaštićeni svedoci objavio u jednoj od tih knjiga, koja je potom postala predmet Prvostepene presude za nepoštovanje suda (dalje u tekstu: Knjiga).⁵ Dana 13. marta 2009. godine predsednik Međunarodnog suda je Podnesak od 26. januara 2009. godine prosledio na rešavanje Pretresnom veću u postupku za nepoštovanje suda.⁶

4. Dana 21. avgusta 2009. godine Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda donelo je poverljivu i *ex parte* odluku po Podnesku od 26. januara 2009. godine i u njoj, između ostalog, konstatovalo da to obelodanjivanje poverljivog materijala nije tolike težine da ono treba da upotrebi svoje diskreciono ovlašćenje i pokrene postupak na osnovu pravila 77(D) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) i da nema dovoljno osnova da poveruje da

¹ Najava žalbe *amicus curiae* tužioca na kaznu, 14. novembar 2011. godine (dalje u tekstu: Najava žalbe); Žalbeni podnesak *amicus curiae* tužioca u vezi s kaznom, 29. novembar 2011. godine (dalje u tekstu: Žalbeni podnesak).

² *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-R77.3, Presuda, 31. oktobar 2011. godine (javna redigovana verzija).

³ V. *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-T, Treća izmenjena optužnica, 7. decembar 2007. godine, str. 5-14.

⁴ *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-T, Podnesak tužilaštva na osnovu pravila 77 u vezi s daljim kršenjem zaštitnih mera, 26. januar 2009. godine (poverljivo i *ex parte*), par. 1-3.

⁵ Podnesak od 26. januara 2009. godine, par. 21-22.

bi informacije iz Knjige mogle da otkriju identitet zaštićenih svedoka tužilaštva ili da dovedu do njihove identifikacije.⁷

5. Dana 7. septembra 2009. godine, na osnovu pravila 77(J) Pravilnika, tužilaštvo je podnelo poverljivu i *ex parte* najavu žalbe na Odluku Pretresnog veća u postupku za nepoštovanje suda od 21. avgusta 2009. godine⁸ u vezi s 11 od 13 zaštićenih svedoka (dalje u tekstu: svedoci) za koje je prvobitno navedeno da su identifikovani u Knjizi.⁹

6. Dana 17. decembra 2009. godine Žalbeno veće je konstatovalo da dokazi predloženi Pretresnom veću u postupku za nepoštovanje suda *prima facie* pokazuju da postoje osnovi za pokretanje postupka protiv Šešelja, zbog toga što je on svesno obelodanio informacije na osnovu kojih se može utvrditi identitet svedoka i time prekršio naloge Pretresnog veća u predmetu *Šešelj*, te da stoga nijedan razuman presuditelj o činjenicama ne bi mogao doneti zaključak da za krivično gonjenje optuženog na osnovu pravila 77(D) Pravilnika nisu postojali dovoljni osnovi.¹⁰ Žalbeno veće je naložilo Pretresnom veću u postupku za nepoštovanje suda da pokrene postupak protiv Šešelja i izda nalog umesto optužnice na osnovu pravila 77(D)(ii) Pravilnika.¹¹

7. Dana 3. februara 2010. godine Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda izdalo je nalog umesto optužnice (dalje u tekstu: Optužnica), kojim Šešelja u jednoj tački tereti za nepoštovanje Međunarodnog suda, kažnjivo prema pravilu 77(A)(ii) Pravilnika, zbog toga što je u Knjizi obelodanio informacije na osnovu kojih bi se mogao otkriti identitet svedoka, čime je prekršio naloge Pretresnog veća u predmetu *Šešelj*, i kojim od sekretara suda traži da imenuje *amicus curiae* tužioca radi krivičnog gonjenja po toj optužbi.¹²

8. Suđenje za nepoštovanje suda počelo je 22. februara 2011. godine.¹³ Dana 31. oktobra 2011. godine Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda proglasilo je Šešelja krivim za nepoštovanje

⁶ *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-T, Nalog o prosledivanju podnesaka pretresnom veću, 13. mart 2009. godine (poverljivo i *ex parte*).

⁷ *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-T, Odluka po Podnesku tužilaštva na osnovu pravila 77 u vezi s daljim kršenjem zaštitnih mera (tri knjige), 21. avgust 2009. godine (poverljivo i *ex parte*) (dalje u tekstu: Odluka od 21. avgusta 2009. godine), par. 28, 31-32, 37.

⁸ *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-AR77.4, Najava žalbe tužilaštva, 7. septembar 2009. godine (poverljivo i *ex parte*).

⁹ *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-AR77.4, Žalbeni podnesak tužilaštva, 22. septembar 2009. godine (poverljivo i *ex parte*); *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-AR77.4, *Corrigendum* Žalbenog podneska tužilaštva, 25. septembar 2009. godine (poverljivo i *ex parte*).

¹⁰ *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-AR77.4, Odluka po Žalbi tužilaštva na Odluku Pretresnog veća od 21. avgusta 2009. godine, 17. decembar 2009. godine (poverljivo i *ex parte*) (dalje u tekstu: Odluka po žalbi od 17. decembra 2009. godine), par. 27.

¹¹ Odluka po žalbi od 17. decembra 2009. godine, par. 28.

¹² *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-R77.3, Druga odluka po Zahtevu tužilaštva na osnovu pravila 77 u vezi s daljim kršenjima zaštitnih mera (tri knjige), 3. februar 2010. godine (poverljivo; javna redigovana verzija zavedena je 4. februara 2010. godine), par. 20, s priloženim poverljivim Dodatkom.

¹³ V. Prvostepena presuda za nepoštovanje suda, par. 10.

Međunarodnog suda po jednoj tački i izreklo mu “jedinственu kaznu zatvora od osamnaest meseci, koju će on služiti uporedo s kaznom od petnaest meseci, koju mu je Veće izreklo” 24. jula 2009. godine u predmetu br. IT-03-67-R77.2.¹⁴

9. *Amicus* tužilac je podneo najavu žalbe 14. novembra 2011, a žalbeni podnesak 29. novembra 2011. godine. Šešelj je podneo podnesak respondentu 9. februara 2012. godine.¹⁵ *Amicus* tužilac je podneo repliku na podnesak respondentu 24. februara 2012. godine.¹⁶

10. Dana 17. novembra 2011. godine Šešelj je tražio odgađanje rokova u ovom žalbenom postupku.¹⁷ Dana 11. januara 2012. godine predžalbeni sudija je odbio zahtev i odredio konsolidovani raspored podnošenja podnesaka, kojim je Šešelju naloženo da eventualnu najavu žalbe podnese u roku od 15 dana od prijema prevoda na b/h/s Konsolidovanog rasporeda podnošenja.¹⁸ Predžalbeni sudija je takođe naložio Šešelju da eventualni žalbeni podnesak od najviše 9.000 reči podnese u roku od 15 dana pošto podnese najavu žalbe.¹⁹

11. Prevod na b/h/s Konsolidovanog rasporeda podnošenja Šešelj je primio 20. januara 2012. godine.²⁰ Najavu žalbe podneo je 2. februara 2012. godine, a žalbeni podnesak od 33.606 reči 16. februara 2012. godine.²¹

12. Dana 13. marta 2012. godine *amicus* tužilac podneo je zahtev za odbacivanje Šešeljevog žalbenog podneska jer je u njemu prekoračen propisani broj reči i zatražio obustavu postupka do donošenja odluke po tom pitanju.²² Predžalbeni sudija je 15. marta 2012. godine naložio privremenu meru odgađanja rokova za podnošenje podneska respondentu *amicus* tužioca i Šešeljeve replike na podnesak respondentu.²³

13. Dana 23. aprila 2012. godine Žalbeno veće je odbacilo Šešeljev žalbeni podnesak, ukinulo odgađanje rokova i naložilo Šešelju da najkasnije nedelju dana od prijema prevoda te odluke na

¹⁴ Prvostepena presuda za nepoštovanje suda, par. 82.

¹⁵ Odgovor na žalbeni podnesak *amicus curiae* tužioca u vezi sa kaznom od 29. novembra 2011. godine, 9. februar 2012. godine (poverljivo) (dalje u tekstu: Podnesak respondentu). Prevod na engleski originala na bosanskom/hrvatskom/srpskom (dalje u tekstu: b/h/s) zaveden je 20. februara 2012. godine.

¹⁶ Replika *amicus curiae* tužioca na Podnesak respondentu, 24. februar 2012. godine (dalje u tekstu: Replika).

¹⁷ Podnesak br. 482, 17. novembar 2011. godine. Prevod na engleski originala na b/h/s-u zaveden je 21. novembra 2011. godine.

¹⁸ Odluka po zahtevu Vojislava Šešelja za odgađanje roka i Nalog za konsolidovani raspored podnošenja, 11. januar 2012. godine (dalje u tekstu: Konsolidovani raspored podnošenja), par. 7(c).

¹⁹ Konsolidovani raspored podnošenja, par. 7(d).

²⁰ V. *Procès-verbal*, 23. januar 2012. godine.

²¹ Najava žalbe na Presudu po navodima o nepoštovanju suda od 31. oktobra 2011. godine, 2. februar 2012. godine (poverljivo) (dalje u tekstu: Šešeljeva najava žalbe). Prevod na engleski originala na b/h/s-u zaveden je 8. februara 2012. godine. Žalba na Presudu po navodima o nepoštovanju suda od 31. oktobra 2011. godine, 16. februar 2012. godine (poverljivo) (dalje u tekstu: Šešeljev žalbeni podnesak). Prevod na engleski originala na b/h/s-u zaveden je 8. marta 2012. godine.

²² Zahtev *amicus curiae* tužioca za odbacivanje žalbenog podneska i hitan zahtev za odgađanje roka, 13. mart 2012. godine, par. 1, 19-20.

b/h/s ponovno podnese žalbeni podnesak koji ne sme sadržati više od 9.000 reči.²⁴ Šešelj je primio prevod na b/h/s Odluke po zahtevu za odbacivanje 25. aprila 2012. godine,²⁵ ali u propisanom roku nije podneo novi žalbeni podnesak od najviše 9.000 reči.

14. Dana 2. maja 2012. godine Šešelj je podneo Podnesak br. 491 u kojem odbacuje zahteve iz Odluke po zahtevu za odbacivanje.²⁶ Dana 21. maja 2012. godine *amicus* tužilac je izneo argument da Podnesak br. 491 ne predstavlja žalbeni podnesak i da je Šešelj stoga svesno odlučio da ne podnosi žalbeni podnesak i da u celosti odustane od žalbe.²⁷ *Amicus* tužilac je izneo stav da Šešeljevu najavu žalbe u svakom slučaju treba odbaciti jer ne ispunjava uslove propisane Pravilnikom i relevantnim uputstvima.²⁸ Dana 6. jula 2012. godine Žalbeno veće je donelo Odluku po drugom zahtevu za odbacivanje,²⁹ kojom je u celosti odbacilo Šešeljevu najavu žalbe, pružilo Šešelju priliku da ponovo podnese najavu žalbe i žalbeni podnesak i upozorilo ga da će se, ukoliko ni najavu žalbe ni žalbeni podnesak ne podnese u skladu s pravilom 108 Pravilnika, Uputstvom o formalnim uslovima i Odlukom po drugom zahtevu za odbacivanje, smatrati da se odrekao prava na žalbu.³⁰

15. Dana 17. jula 2012. godine Šešelj je podneo Podnesak br. 496 u kojem odbacuje Odluku po Drugom zahtevu za odbacivanje i ne traži nikakvo pravno sredstvo.³¹ Dana 30. jula 2012. godine *amicus* tužilac je zatražio od Žalbenog veća da donese odluku kojom proglašava da se Šešelj odrekao prava na žalbu jer nije ponovo podneo najavu žalbe i žalbeni podnesak ili, alternativno, da odbaci Podnesak br. 496 ukoliko ga bude smatralo zahtevom za ponovno razmatranje.³² Dana 23. avgusta 2012. godine Žalbeno veće je konstatovalo da se Šešelj odrekao prava na žalbu i proglasilo podnošenje podnesaka u tom predmetu zaključenim.³³

²³ Nalog kojim se odgađaju rokovi za podnesak respondenta i žaliočevu repliku na podnesak respondenta, 15. mart 2012. godine, par. 4.

²⁴ Odluka po zahtevu *amicus curiae* tužioca za odbacivanje žalbenog podneska i hitnom zahtevu za odgađanje roka, 23. april 2012. godine (dalje u tekstu: Odluka po zahtevu za odbacivanje), par. 15.

²⁵ V. *Procès-verbal*, 27. april 2012. godine.

²⁶ Odgovor prof. dr Vojislava Šešelja na Odluku po zahtevu *amicus curiae* tužioca za odbacivanje žalbenog podneska i hitnom zahtevu za odgađanje roka, 2. maj 2012. (poverljivo) (dalje u tekstu: Podnesak br. 491), par. 8. Prevod na engleski originala na b/h/s-u zaveden je 9. maja 2012. godine.

²⁷ Zahtev *amicus* tužioca za izdavanje naloga za odbacivanje najave žalbe i zaključenje predmeta, 21. maj 2012. godine (dalje u tekstu: Drugi zahtev za odbacivanje), par. 17-18, 20-21, 23.

²⁸ Drugi zahtev za odbacivanje, par. 26.

²⁹ Odluka po Podnesku Vojislava Šešelja br. 491 i po Zahtevu *amicus curiae* tužioca za odbacivanje najave žalbe i zaključenje predmeta, 6. jul 2012. godine (dalje u tekstu: Odluka po Drugom zahtevu za odbacivanje).

³⁰ Odluka po Drugom zahtevu za odbacivanje, par. 21-24, gde se upućuje na Uputstvo o formalnim uslovima za podnošenje žalbe na presudu, IT/201, 7. mart 2002. godine (dalje u tekstu: Uputstvo o formalnim uslovima).

³¹ Odgovor na Odluku po Podnesku Vojislava Šešelja br. 491 i po Zahtevu *amicus curiae* tužioca za odbacivanje najave žalbe i zaključenje predmeta, 17. jul 2012. godine (dalje u tekstu: Podnesak br. 496), par. 5. Prevod na engleski originala na b/h/s-u zaveden je 19. jula 2012. godine.

³² Zahtev *amicus curiae* tužioca za izjavu da se respondent odriče prava na žalbu, 30. jul 2012. godine, par. 13, 17.

³³ Odluka po Zahtevu *amicus curiae* tužioca za izjavu da se Vojislav Šešelj odrekao prava na žalbu, 23. avgust 2012. godine, str. 2.

II. STANDARD PREISPITIVANJA PO ŽALBI NA KAZNU

16. Žalbeno veće podseća na merodavne standarde za preispitivanje po žalbi na osnovu člana 25 Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut). Žalbeno veće preispituje samo greške u primeni prava koje mogu obesnažiti odluku pretresnog veća i greške u utvrđivanju činjeničnog stanja zbog kojih je došlo do neostvarenja pravde.³⁴

17. Žalbe na izrečenu kaznu, kao i žalbe na prvostepenu presudu, predstavljaju žalbe *stricto sensu*, što znači da su korektivne prirode i ne predstavljaju suđenja *de novo*.³⁵ Zbog obaveze da individualizuju kazne kako bi one odgovarale prilikama optuženog i težini krivičnog dela, pretresna veća uživaju široka diskreciona ovlašćenja kada je reč o odmeravanju primerene kazne, uključujući utvrđivanje težine koju treba dati olakšavajućim, odnosno otežavajućim okolnostima.³⁶ Po pravilu, Žalbeno veće neće preinačiti kaznu koju je izreklo pretresno veće, izuzev u slučaju da strana koja ulaže žalbu pokaže da je pretresno veće napravilo "primetnu grešku" u primeni svog diskrecionog prava ili da se nije pridržavalo merodavnog prava.³⁷

18. Da bi dokazao da je pretresno veće napravilo primetnu grešku u primeni svog diskrecionog prava, žalilac mora da pokaže da je pretresno veće pridalo težinu spoljnim ili irelevantnim okolnostima, da nije pridalo značaj relevantnim okolnostima ili da im nije pridalo dovoljan značaj, da je očigledno pogrešno procenilo činjenice na koje je primenilo svoje diskreciono pravo ili da je donelo odluku koja je u toj meri nerazumna ili očigledno nepravedna da Žalbeno veće može na osnovu toga da zaključi da pretresno veće nije valjano primenilo svoje diskreciono pravo³⁸

III. ŽALBA AMICUS TUŽIOCA

19. Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda konstatovalo je da to što su zaštitne mere koje je odredilo Pretresno veće u predmetu *Šešelj* namerno prekršene predstavlja ozbiljno ometanje sprovođenja pravde i da objavljivanje Knjige u elektronskom obliku čini to kršenje još ozbiljnijim zbog dometa obelodanjenih podataka.³⁹ Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda uzelo je u obzir i sledeće: (i) Šešelj nije pokazao nikakve znake kajanja; (ii) izjavio je da namerava da nastavi sa sličnim obelodanjivanjem; (iii) mogući negativan uticaj takvog obelodanjivanja na rad

³⁴ *Tužilac protiv Ramusha Haradinaja i drugih*, predmet br. IT-04-84-A, Presuda, 19. jul 2010. godine (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Haradinaj i drugi*), par. 9 i reference u njemu. V. takođe *Aloys Ntabakuze protiv tužioca*, predmet br. ICTR-98-41A-A, Presuda, 8. maj 2012. godine (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Ntabakuze*), par. 10.

³⁵ Drugostepena presuda u predmetu *Haradinaj i drugi*, par. 321 i reference u njemu.

³⁶ *Tužilac protiv Dragomira Miloševića*, predmet br. IT-98-29/1-A, Presuda, 12. novembar 2009. godine, par. 297; Drugostepena presuda u predmetu *Ntabakuze*, par. 264.

³⁷ Drugostepena presuda u predmetu *Haradinaj i drugi*, par. 321 i reference u njemu; Drugostepena presuda u predmetu *Ntabakuze*, par. 264.

³⁸ Drugostepena presuda u predmetu *Haradinaj i drugi*, par. 322 i reference u njemu.

Međunarodnog suda; i (iv) potrebu da se u budućnosti spreče takva kršenja.⁴⁰ Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda je konstatovalo da kazna zatvora u trajanju od 18 meseci, koju će optuženi služiti uporedo s kaznom zatvora od 15 meseci koja mu je 24. jula 2009. godine izrečena u predmetu br. IT-03-67-R77.2, “odgovara težini prekršaja i potrebi za odvraćanjem”.⁴¹

20. *Amicus* tužilac je izneo četiri žalbena osnova za kaznu koju je Šešelju izreklo Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda i zatražio da Žalbeno veće poništi kaznu zatvora od 18 meseci i zameni je kaznom zatvora od tri godine koja će početi da teče u budućnosti.⁴²

A. Prvi i drugi osnov

21. *Amicus* tužilac tvrdi da je kazna zatvora u trajanju od 15 meseci, izrečena u predmetu br. IT-03-67-R77.2, istekla pre donošenja Prvostepene presude za nepoštovanje suda i da stoga nema kazne s kojom se kazna koju je izreklo Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda može uporedo izdržavati.⁴³ Prema rečima *amicus* tužioca, postoje dva načina da se proceni kada je izdržana kazna izrečena u predmetu br. IT-03-67-R77.2 i oba ta načina navode na zaključak da je ta kazna istekla pre donošenja Prvostepene presude za nepoštovanje suda.⁴⁴ *Amicus* tužilac takođe tvrdi da ne postoji pravni osnov za odluku da jedna kazna teče uporedo s drugom kaznom *ex post facto* jer, kad jedna kazna istekne, ona se ne može reaktivirati tako da se naloži da nova kazna teče uporedo s njom.⁴⁵ *Amicus* tužilac dodaje da obrazloženje tog zaključka proističe iz pravila 102(A) Pravilnika, koje predviđa da kazna počinje teći onog dana kad je izrečena.⁴⁶ *Amicus* tužilac tvrdi da je Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda napravilo grešku u primeni prava i da ta greška obesnažuje kaznu izrečenu Šešelju i opravdava preinačenje kazne.⁴⁷

22. Šešelj odgovara da, ukoliko je kazna koja mu je izrečena u predmetu br. IT-03-67-R77.2 istekla onda kad to tvrdi *amicus* tužilac, onda je on trebalo da bude pušten na slobodu pre nego što je presuda Žalbenog veća u predmetu br. IT-03-67-R77.2-A postala pravosnažna. Šešelj, shodno

³⁹ Prvostepena presuda za nepoštovanje suda, par. 78.

⁴⁰ Prvostepena presuda za nepoštovanje suda, par. 79-80.

⁴¹ Prvostepena presuda za nepoštovanje suda, par. 81. V. takođe Prvostepena presuda za nepoštovanje suda, par. 82.

⁴² Najava žalbe, par. 3-4; Žalbeni podnesak, par. 21-49.

⁴³ Najava žalbe, par. 3(i); Žalbeni podnesak, par. 23, 31.

⁴⁴ Žalbeni podnesak, par. 23-28, 31. Procena broj jedan: Kazna izrečena Šešelju u predmetu br. IT-03-67-R77.2 počela je da teče 24. jula 2009. godine, a prestala je da teče kad je on valjano podneo drugu najavu žalbe u predmetu br. IT-03-67-R77.2-A, 12. januara 2010. godine, i tekla je sve do donošenja Drugostepene presude 19. maja 2010. godine. Kazna zatvora u trajanju od 15 meseci, izrečena za nepoštovanje suda je, dakle, istekla 2. marta 2011. godine ili približno tog datuma. Procena broj dva: Kazna izrečena Šešelju u predmetu br. IT-03-67-R77.2 počela je da teče 24. jula 2009. godine, a prestala je da teče kad je on podneo prvu najavu žalbe u predmetu br. IT-03-67-R77.2-A, 18. avgusta 2009. godine, i tekla je sve do donošenja drugostepene presude 19. maja 2010. godine. Stoga je kazna zatvora u trajanju od 15 meseci, izrečena za nepoštovanje suda, istekla 22. jula 2011. godine ili približno tog datuma. V. Žalbeni podnesak, par. 24-25, 27-28.

⁴⁵ Najava žalbe, par. 3(ii); Žalbeni podnesak, par. 33-34.

⁴⁶ Najava žalbe, par. 3(ii); Žalbeni podnesak, par. 34.

⁴⁷ Žalbeni podnesak, par. 32, 35.

tome, traži da se prvi žalbeni osnov *amicus* tužioca "odbaci kao konfuzan i neozbiljan".⁴⁸ Šešelj tvrdi da *amicus* tužilac u drugom žalbenom osnovu samo ponavlja navode iz prvog žalbenog osnova i traži da se on odbaci kao "konfuzan, netačan i nepotreban".⁴⁹

23. Žalbeno veće podseća da pravilo 102(A) Pravilnika predviđa da kazna počinje teći od dana kad je izrečena; međutim, čim se podnese najava žalbe, izvršenje presude se obustavlja sve do donošenja odluke po žalbi. Nezavisno od toga da li se obustava postupka računa od dana kad je Šešelj podneo prvu ili drugu najavu žalbe u predmetu br. IT-03-67-R77.2-A,⁵⁰ kazna zatvora u trajanju od 15 meseci koja je Šešelju izrečena 24. jula 2009. godine u predmetu br. IT-03-67-R77.2 bila je izdržana pre nego što je 31. oktobra 2011. godine doneta Prvostepena presuda za nepoštovanje suda. Na osnovu samog teksta pravila 102(A) Pravilnika, Žalbeno veće konstatuje da je Šešeljeva kazna u predmetu br. IT-03-67-R77.2 prestala da teče čim je 18. avgusta 2009. godine podneta prva najava žalbe, bez obzira na to da li je ta najava bila valjana; prema tome, važeća je ona procena koja se računa od podnošenja prve najave žalbe. Prema tome, Žalbeno veće konstatuje da u vreme kad je izrečena Prvostepena presuda za nepoštovanje suda nije postojala kazna iz predmeta br. IT-03-67-R77.2 koja bi mogla da teče istovremeno s kaznom koju je izreklo Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda. Pošto nova kazna ne može da teče istovremeno s kaznom koja je već istekla, Žalbeno veće smatra da to što je Šešelj izdržao kaznu koja mu je izrečena u predmetu br. IT-03-67-R77.2 ne znači da je izdržao išta od kazne od 18 meseci koju mu je izreklo Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda.

24. Iz gorenavedenih razloga, Žalbeno veće odobrava prvi i drugi žalbeni osnov *amicus* tužioca. U skladu s pravilom 102(A) Pravilnika, neizdržani deo kazne od 18 meseci počće da teče na dan donošenja ove Drugostepene presude. Međutim, Žalbeno veće napominje da se, prema pravilu 101(C) Pravilnika, Šešelju u izdržavanje kazne mora uračunati vreme koje je proveo u pritvoru pod nadzorom Međunarodnog suda. Pošto je Šešelj u pritvoru proveo više od ukupno 15 meseci, što je kazna izrečena u predmetu br. IT-03-67-R77.2, i od 18 meseci, što je kazna izrečena u ovom predmetu, Žalbeno veće konstatuje da je kazna izrečena u ovom predmetu već izdržana.

⁴⁸ Podnesak respondenta, par. 9. V. takođe Podnesak respondenta, par. 13.

⁴⁹ Podnesak respondenta, par. 10. V. takođe Podnesak respondenta, par. 13.

⁵⁰ V. *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-R77.2-A, Najava žalbe na Presudu po navodima o nepoštovanju suda od 24. jula 2009. godine, 18. avgust 2009. godine (poverljivo). Prevod na engleski originala na b/h/s-u zaveden je 25. avgusta 2009. godine. V. *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-R77.2-A, Najava žalbe i Žalba na Presudu po navodima o nepoštovanju suda na osnovu odluke Žalbenog veća o zahtevu tužilaštva za nalog kojim odbacuje najavu žalbe i žalbu i zaključuje predmet od 16. decembra 2009. godine, 12. januar 2010. godine (poverljivo). Prevod na engleski originala na b/h/s-u zaveden je 18. januara 2010. godine.

B. Treći osnov

25. *Amicus* tužilac tvrdi da Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda nije obrazložilo izricanje uporedne kazne, kako nalaže član 23 Statuta i pravilo 98ter(C) Pravilnika.⁵¹ *Amicus* tužilac tvrdi da je takvo obrazloženje uslov za pravično suđenje, što je pravo koje je garantovano ne samo optuženom, već i tužilaštvu.⁵² *Amicus* tužilac tvrdi da pravilo 87(C) Pravilnika omogućava izricanje uporednih kazni samo u kontekstu višestrukih tačaka jedinstvene optužnice i da je Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda stoga pogrešilo izrekavši uporednu kaznu iako se Šešelj u ovom postupku teretio samo po jednoj tački za nepoštovanje Međunarodnog suda.⁵³ *Amicus* tužilac tvrdi da je Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda napravilo primetnu grešku koja obesnažuje Prvostepenu presudu za nepoštovanje suda, čime ga je sprečilo da formuliše potpun i primeren žalbeni osnov.⁵⁴

26. Šešelj u odgovoru tvrdi da jedino relevantno za njegovu osudu i kaznu u ovom predmetu jeste to što je kazna koju je izreklo Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda tri meseca duža od kazne u predmetu br. IT-03-67-R77.2, to jest “za onoliko koliko iznosi prosečna kazna za nepoštovanje suda [na Međunarodnom sudu].”⁵⁵ Šešelj dalje tvrdi da u pravilu 87(C) Pravilnika nije decidirano navedeno da li se uporedna kazna može izreći u odnosu na drugu kaznu “u jednom predmetu ili u više predmeta”.⁵⁶ Shodno tome, Šešelj traži da se taj žalbeni osnov odbije.⁵⁷

27. Pošto je konstatovalo da je Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda pogrešilo kad je Šešelju izreklo kaznu koja je trebalo da teče uporedo s već isteklom kaznom iz predmeta br. IT-03-67-R77.2, Žalbeno veće ne mora da odlučuje o tome da li je Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda pogrešilo jer nije iznelo obrazloženje.

28. Iz gorenavedenih razloga, uz delimično suprotno mišljenje sudije Pocara, Žalbeno veće odbija treći žalbeni osnov *amicus* tužioca kao bespredmetan.

C. Četvrti osnov

29. *Amicus* tužilac iznosi argument da je kazna od 18 meseci zatvora očigledno neadekvatna s obzirom na činjenice na kojima se temelje konstatacije Pretresnog veća u postupku za nepoštovanje

⁵¹ Najava žalbe, par. 3(iii); Žalbeni podnesak, par. 36-37, 42.

⁵² Žalbeni podnesak, par. 38-39, gde se upućuje, između ostalog, na članove 20, 21, 23 i 25 Statuta.

⁵³ Žalbeni podnesak, par. 41.

⁵⁴ Žalbeni podnesak, par. 40-42.

⁵⁵ Podnesak respondententa, par. 11.

⁵⁶ Podnesak respondententa, par. 11.

⁵⁷ Podnesak respondententa, par. 11, 13.

suda.⁵⁸ Konkretnije, *amicus* tužilac tvrdi da je Šešelj bio osuđen za nepoštovanje Međunarodnog suda u dva odvojena slučaja i da je Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda stoga “propustilo da valjano primeni svoje diskreciono ovlašćenje kada je izreklo kaznu od osamnaest meseci za krivično delo za koje je, *čak i po prvoj osudi*, zaprećena maksimalna kazna zatvora u trajanju od sedam godina”.⁵⁹ *Amicus* tužilac dalje tvrdi da je Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda pogrešno utvrdilo činjenično stanje jer nije uopšte ili nije u dovoljnoj meri pridalo važnost težini krivičnog dela, što se vidi iz sledećih ključnih faktora: (i) Šešelj je znao da ne može jednostrano menjati zaštitne mere, ali je ipak hotimično objavio poverljive informacije ; (ii) Šešelj se složio da je postupao "namerno, iz inata i arogantno"; (iii) elektronsko objavljivanje informacije znatno je proširilo obim obelodanjivanja, čime je povećana težina krivičnog dela; (iv) Šešelj je odbio da ukloni poverljive informacije sa svog vebajta i najavio je da će menjati provajdere internet usluga kako bi osujetio pokušaje Međunarodnog suda da izvrši svoje naloge; i (v) Šešelj je izrazio nameru da nastavi s obelodanjivanjem informacija i time svesno krši naloge Međunarodnog suda.⁶⁰

30. Šešelj u odgovoru tvrdi da je, u poređenju s kaznama izrečenim u drugim predmetima za nepoštovanje Međunarodnog suda, kazna koju je izreklo Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda znatno duža i da je stoga “nerazumna i očito nepravedna”.⁶¹ Šešelj tvrdi da je *amicus* tužilac u predmetu br. IT-03-67-R77.2 zatražio kaznu zatvora u trajanju od pet meseci, te da se to što *amicus* tužilac traži strožu kaznu zatvora u trajanju od tri godine može objasniti samo njegovim ličnim pobudama.⁶² Šešelj traži da se taj žalbeni osnov odbije.⁶³

31. Žalbeno veće podseća da pretresna veća uživaju široka diskreciona ovlašćenja kad je reč o odmeravanju primerene kazne. Opšte uzevši, Žalbeno veće neće preinačiti neku kaznu ukoliko žalilac ne pokaže da je pretresno veće napravilo primetnu grešku u primeni svog diskrecionog ovlašćenja ili da se nije pridržavalo merodavnog prava.⁶⁴

32. Žalbeno veće napominje da je Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda razmotrilo “ključne faktore” koje je naveo *amicus* tužilac.⁶⁵ U stvari, to što *amicus* tužilac upućuje na Prvostepenu presudu za nepoštovanje suda dokazuje da je Pretresno veće u postupku za

⁵⁸ Najava žalbe, par. 3(iv); Žalbeni podnesak, par. 43, 48.

⁵⁹ Žalbeni podnesak, par. 45 (naglasak kao u originalu).

⁶⁰ Žalbeni podnesak, par. 44, 46-48.

⁶¹ Podnesak respondentata, par. 8. V. takođe Podnesak respondentata, par. 12.

⁶² Podnesak respondentata, par. 12.

⁶³ Podnesak respondentata, par. 12-13.

⁶⁴ Drugostepena presuda u predmetu *Šešelj*, par. 37; *U predmetu protiv Florence Hartmann*, predmet br. IT-02-54-R77.5-A, Presuda, 19. jul 2011. godine, par. 167; *Tužilac protiv Astrita Haraqije i Bajrusha Morine*, predmet br. IT-04-84-R77.4-A, Presuda, 23. jul 2009. godine, par. 71.

⁶⁵ Prvostepena presuda za nepoštovanje suda, par. 78-81.

nepoštovanje suda razmotrilo te faktore.⁶⁶ Iako Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda nije eksplicitno pominjalo osuđujuću presudu koja je Šešelju prethodno izrečena za nepoštovanje suda, ono ju je uzelo u obzir u meri u kojoj se odnosi na pitanje odvracanja.⁶⁷ Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda konstatovalo je da Šešeljeva namera da i dalje obelodanjuje poverljive informacije i time svesno krši naloge Međunarodnog suda, kao i potreba za odvracanjem, opravdavaju kaznu zatvora u trajanju od 18 meseci.⁶⁸ Irelevantno je što maksimalna kazna za nepoštovanje Međunarodnog suda iznosi sedam godina zatvora. Zaključak Pretresnog veća u postupku za nepoštovanje suda da težina prekršaja i potreba za odvracanjem opravdavaju kaznu zatvora u trajanju od 18 meseci razuman je i spada u okvire njegovog diskrecionog ovlašćenja. *Amicus* tužilac nije pokazao da je Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda napravilo grešku koja nalaže preinačenje kazne izrečene Šešelju.

33. Iz gorenavedenih razloga, Žalbena veće odbija četvrti žalbeni osnov *amicus* tužioca.

IV. DISPOZITIV

34. Iz gorenavedenih razloga, **ŽALBENO VEĆE**,

NA OSNOVU člana 25 Statuta i pravila 77, 101(C), 116*bis*, 117 i 118 Pravilnika;

ODOBRAVA prvi i drugi žalbeni osnov *amicus* tužioca i **KONSTATUJE** da u vreme donošenja Prvostepene presude za nepoštovanje suda nije bilo kazne iz predmeta br. IT-03-67-R77.2 koja bi mogla teći uporedo s kaznom koju je izreklo Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda i da stoga to što je Šešelj izdržao kaznu koja mu je izrečena u predmetu br. IT-03-67-R77.2 ne znači da je izdržao išta od kazne od 18 meseci zatvora koju mu je izreklo Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda;

ODBIJA treći žalbeni osnov *amicus* tužioca kao bespredmetan, uz delimično suprotno mišljenje sudije Pocara;

ODBIJA četvrti žalbeni osnov *amicus* tužioca;

POTVRĐUJE kaznu zatvora u trajanju od 18 meseci koja je izrečena Šešelju;

IZJAVLJUJE da se, prema pravilu 101(C) Pravilnika, Šešelju u izdržavanje kazne mora uračunati vreme koje je proveo u pritvoru pod nadzorom Međunarodnog suda; i

⁶⁶ Žalbeni podnesak, par. 46, 48.

⁶⁷ Up. Prvostepena presuda za nepoštovanje suda, par. 81.

⁶⁸ Prvostepena presuda za nepoštovanje suda, par. 79-81.

KONSTATUJE da je Šešelj u pritvoru proveo više od ukupno 15 meseci, što je kazna izrečena u predmetu br. IT-03-67-R77.2, i od 18 meseci, što je kazna izrečena u ovom predmetu, te da je stoga kazna koja je izrečena u ovom predmetu već izdržana.

Sudija Pocar prilaže delimično suprotno mišljenje.

Sastavljeno na engleskom i francuskom, pri čemu je merodavan tekst na engleskom.

_____/potpis na originalu/
 sudija Arlette Ramaroson, predsedavajuća

_____/potpis na originalu/
 sudija Mehmet Güney

_____/potpis na originalu/
 sudija Fausto Pocar

_____/potpis na originalu/
 sudija Liu Daqun

_____/potpis na originalu/
 sudija Andrézia Vaz

Dana 28. novembra 2012. godine
 U Hagu,
 Holandija

[pečat Međunarodnog suda]

V. DELIMIČNO SUPROTNO MIŠLJENJE SUDIJE POCARA

1. Žalbena veće u ovoj Presudi odbija treći žalbeni osnov *amicus* tužioca kao bespredmetan.⁶⁹ Pošto je već konstatovalo da je Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda pogrešilo kad je Šešelju izreklo kaznu koja je trebalo da teče uporedo s već isteklom kaznom iz predmeta br. IT-03-67-R77.2, Žalbena veće smatra da ne mora da odlučuje o tome da li je time Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda pogrešilo jer nije iznelo obrazloženje.⁷⁰ Slažem se s većinom po ovom poslednjem pitanju, ali se ne slažem s odlukom da se treći žalbeni osnov *amicus* tužioca u celosti odbije kao bespredmetan.

2. Pri donošenju zaključka da je treći žalbeni osnov *amicus* tužioca u celosti bespredmetan, većina nije odgovorila na drugi argument *amicus* tužioca, a to je da pravilo 87(C) Pravilnika omogućava izricanje uporednih kazni samo u kontekstu višestrukih tačaka jedinstvene optužnice i da je Pretresno veće u postupku za nepoštovanje suda stoga pogrešilo izrekavši uporednu kaznu iako se Šešelji u ovom postupku teretio po samo jednoj tački za nepoštovanje Međunarodnog suda.⁷¹

3. Po mom mišljenju, važno je odgovoriti na argument *amicus* tužioca kako bi se objasnile pravne odredbe vezane za uporedne kazne i izbegle eventualne buduće nejasnoće.

4. Pravilo 87(C) Pravilnika predviđa sledeće:

Ako pretresno veće proglasi optuženog krivim po jednoj ili više optužbi sadržanih u optužnici, izreći će kaznu za svaku od optužbi po kojoj je optuženi proglašen krivim i navesti da li će se kazne izdržavati konsektivno ili uporedno, osim ukoliko odluči da primeni svoje ovlašćenje da izrekne jedinstvenu kaznu koja odražava ukupno kažnjivo ponašanje optuženog.

Prema tome, jedino moguće tumačenje jeste da pominjanje *optužnice* u samom tekstu ovog pravila podrazumeva da se uporedne kazne mogu izreći samo u kontekstu višestrukih tačaka u istom predmetu.

5. U svetlu gorenavedenog, odobrio bih ovaj deo trećeg žalbenog osnova *amicus* tužioca, a preostali deo tog žalbenog osnova bih proglasio bespredmetnim. Prema tome, imam delimično suprotno mišljenje u odnosu na obrazloženje i zaključak većine.

⁶⁹ Drugostepena presuda, par. 28.

⁷⁰ Drugostepena presuda, par. 27.

⁷¹ Drugostepena presuda, par. 25, gde se upućuje na Žalbeni podnesak, par. 41.

Sastavljeno na engleskom i francuskom, pri čemu je merodavan tekst na engleskom.

/potpis na originalu/

sudija Fausto Pocar

Dana 28. novembra 2012. godine

U Hagu,

Holandija

[pečat Međunarodnog suda]